

Naročnina listu: Celo leto 80 din., pol leta 40 din., četrt leta 20 din., mesečno 7 din.  
Izven Jugoslavije: Celo leto 160 din. Inserirati ali oznanila se zaračunajo po dogovoru; pri večkratnem inseriranju primeren popust.  
Upravništvo sprejema naročnino, inserate in reklamacije.

# Naša Straža

Neodvisen politično list za slovensko ljudstvo

«Naša Straža» izhaja v ponedeljek, sredo in petek. Uredništvo in upravnništvo je v Mariboru, Koroska cesta št. 5. Z uredništvom se more govoriti vsaki dan samo od 11. do 12. ure. Recepti se ne vračajo.  
Nezaprite reklamacije so poštne prede.  
Telefon interurban št. 113.

6. številka.

MARIBOR, dne 18. januarja 1926.

Štetnik II.

## Avstrija v dobi sanacije.

V četrtek, 14. januarja, je avstrijska centralna vlada pod predsedstvom Rameka dala demisijo ter jo je opravičila s tem, da je izvršila tisto nalogo, ki ji je večina avstrijskega parlamenta naložila: ženevski program.

Ženevski program za sanacijo Avstrije je bil od Zveze narodov v Ženevi jeseni leta 1922 sestavljen. Ta načrt je dokaz za to, da čut solidarnosti, vzajemnosti med državami Evrope ni popolnoma izumrl, da ga tudi svetovna vojna ni mogla povse uničiti.

Stanje Avstrije je tisti čas bilo desolatno. Sama sebi prepuščena, bi Avstrija sigurno se zrušila v prepad. Na čelu avstrijske republike je stala koalicija strank, v koji ni bilo smisla za to, da bi vršila nalogo, koja vladi pripada. Neposredna nevarnost je bila, da bi se na Avstriji obistinila stara prislovica: »Ako slepec slepega vodi, padeta oba v jamo.«

Duh v vladi so narekovali socialni demokratje, ki niso imeli tudi danes nimajo in ne kažejo interesa na tem, da bi se Avstrija kot država ohranila na življenju. Gospodarili so tako, kakor gospodari človek, ki drvi gospodarskemu bankrotu nasproti: trošili so in niso skrbeli za to, da bi se in kako bi se ti stroški tudi pokrili. V Avstriji se je takrat gospodarilo po metodi: »Micka Kovačeva pila, nič plačala.«

Tik pred prepadom pa se je voz avstrijske republike ustavil. S krepko roko ga je zaustavil voditelj krščanskih socialistov, duhovnik dr. Seipel. Evropa mu je priskočila na pomoč, in tako se je avstrijski državni voz, ki se je že skoro prevrnil v brezno, obrnil ter se uravnal v pravo smer.

Ženevski sanacijski načrt za Avstrijo je zgrajen na dveh glavnih točkah: 1. inflacija papirnatega denarja, ki je pokril vso državo kakor beli sneg po zimi, mora prenehati ter avstrijska valuta se stabilizirati; 2. uravnotežiti se mora državni budget z zmanjšanjem izdatkov in s povišanjem dohodkov.

Na prvi pogled čisto priprost načrt! Priprost, da, lahek pa ne za izvedbo, in se tudi ne bi bil izvršil brez pomoči drugih držav. Države so Avstriji dale veliko posojilo ter so hkrati na Dunaj poslale dr. Karla Zimmermanna, da naj kot komisar Zveze narodov kontrolira uporabo dobljenega posojila v smislu sanacijskega načrta.

Sanacija je napredovala z naglimi koraki. Socialna demokracija je podvela vse korake, da bi ozdravljenje Avstrije preprečila. Razpredla je po celi državi strastno agitacijo proti ženevskemu delu, koje je stigmatizirala kot suženjstvo, kazoč na edino osvobojenje Avstrije, ki je v priključitvi Nemčiji. Seipel pa se ni dal zmotiti, mirno je korakal po začrtani poti proti določeni cilju. Ko se je dr. Seipel po dveletnem napornem delu vsled bolezni moral umakniti s predsedstva vlade, mu je sledil njegov somišljenik Ramek, ki je delo dokončal.

Izvršili sta se obe točki ženevskega programa. Izdaje nepokritega papirnatega denarja se je ustavilo, ustanovila se nova banka za izdajo bankovcev ter se je valuta postavila na trdno podlago in z zlatom spravila v trajno razmerje.

Tudi druga naloga, uravnoteženje državnega proračuna, se je bistveno dosegla. K tej točki pa je pripomnil bivši generalni komisar dr. Zimmermann v svojem govoru v Pragi pretekli četrtek, da pot, po kateri se je ta cilj dosegel, ni popolnoma ista, kakor se je določila v Ženevi jeseni 1922. Prvič je nivo ravnotežja veliko višji, in sicer za polovico višji, nego je bil predviden v Ženevi, drugič pa je to ravnotežje bilo doseženo veliko bolj z zvišanjem dohodkov, nego z zmanjšanjem izdatkov.

Glavna krivda za to je veliki broj uradništva v Avstriji in visoko stanje plač tega uradništva. V ženevskem načrtu predvidena redukcija uradnikov je znašala 100.000 oseb, v resnici pa se jih je odpustilo 80.000. Kar pa se dostaja plač, so se iste večkrat povišale, upokojenci pa prejemale take pokojnine, kakor nikjer drugje na svetu. Število uradnikov je še vedno previsoko in zato so tudi personalni izdatki v državnem proračunu visoko nad normalom, ki je običajen v drugih državah.

V tem je razlog, da se prvoten namen sanacijskega načrta: sanirati avstrijske finance z znatno omejitvijo izdatkov in z zmernim povišanjem dohodkov, ni popolnoma dosegel. Od rešitve uradniškega vprašanja je v glavnem odvisen razvoj in usoda državnofinancijskega stanja v Avstriji.

Avstrijski budget pa ima tudi nekatere svetle točke, koje se ne nahajajo v proračunih drugih držav. To velja predvsem o stroških za vojsko, ki znašajo v Avstriji 8 švicarskih frankov na osebo, dočim znašajo v dveh državah, v kojih tudi ni militarizma: v Švici in Holandiji 20, odnosno 30 švicarskih frankov. To velja tudi o državnih dolgovih, ki so z inflacijo povečini praktično odstranjeni. Nadaljne svetle točke so mesto Dunaj, ki je ostalo za trgovino in bankarstvo srednje, vzhodne in

juznovzhodne Evrope eno najvažnejših faktorjev, in avstrijske železnice, koje posredujejo promet med severom in jugom ter vsled tega dosegaajo velike dohodke. Temna točka je veliki broj — okoli 300.000 — brezposelnih, koje morajo pridobiti krogi s svojimi prispevki vzdrževati.

Končni efekt sanacijskega načrta je odvisen od gospodarskega razvoja v Avstriji. Tu pride zlasti v uporabo avstrijska industrija, koje življenjska sposobnost je v glavnem odvisna od prodajalne možnosti. V tem oziru je njen položaj sličen položaju industrije na čehoslovaškem. Industrija trpi na sistemu visokih carin in uvoznih ovir. Avstrija je zahtevala od sosednih držav uvedbo preferencijskih (prvenstvenih) carinskih postavk. V tej svoji zahtevi ni uspela. Sosedne države pa so storile ter tudi bodo storile vse, da v tem oziru

pridejo avstrijski industriji na pomoč, kolikor to dopušta ozir na razvoj narodnega gospodarstva v lastni državi.

Kočno sodbo o avstrijski republiki in njeni usodi je dr. Zimmermann kratko tako-le izjavil: »O življenjski sposobnosti in bodočnosti avstrijskega ljudstva ne more nikdo dvomiti, kdor je dalje časa bival med njim.«

O tej življenjski sposobnosti tudi ne dvomi nova Ramekova vlada, ki je bila v petek v parlamentu izvoljena z 80 glasovi krščanskih socialistov in nemških nacionalcev proti 53 glasovom socialnih demokratov in ki je ohranila svojo staro sestavo z malimi osebnimi spremembami. Tej vladi bo pripadala naloga po izvršenem ženevskem sanacijskem načrtu nanovo zgraditi avstrijsko narodno gospodarstvo na osnovi solidnega gospodarskega programa.

## Okrog financ

Podrobna proračunska razprava v finančnem odboru razkriva vse slabosti sedanjje vlade. Pri vseh proračunskih predlogih, ki se tičejo narodnega in gospodarskega življenja se namreč vidi, da je največja ironija in zloraba, ko si vlada lasti naslov »narodno-seljaški«. Eden od Davidovičevih demokratov je zadnjič prav dobro omenil, da stremi vladna finančna politika samo za podraževanjem življenja. Samostojni demokrati kot opozicijski seveda tudi pridno kritizirajo proračun, a so že parkrat slišali od drugih, načelnih opozicijskecev, naj svoje kritike rajše opustijo, ker jim ne in gospodarskem oziru nadaljuje politiko prejšnje PP-morejo priti od srca, in sedanja vlada tudi v finančnem vlade.

### Proti finančnemu ministru.

Kakor znano, se je finančni minister dr. Stojadinović s svojo delegacijo na poti v Ameriko ustavil tudi v Parizu, da reši — na francoski poziv seveda — vprašanje medvojnih srbskih dolgov Franciji. Vladni listi so kratko poročali, da je finančni minister bil v Parizu, da je vse uredil in da znašajo ti dolgovi okroglo 1 milijardo in 800 milijonov frankov. Sedaj pa vzbuja veliko senzacijo članek nekoga francoskega vladnega lista o posetu ministra Stojadinovića v Parizu. List

očita, da je Stojadinović prav površno opravil svojo stvar, kakor da bi bilo vprašanje medvojnih zavezniških dolgov nekaj postranskega. Ministru se očita naravnost netaktnost, apelira se pa na zaveznike Srbe in na današnjo državo SHS, naj to vprašanje resnejše in vestnejše obravnava kot njen finančni minister in to zlasti vsled tega, ker je vezana s tolikimi obljubami in ker Francija sama mnogo trpi na povojnih posledicah, a je kljub temu tudi po vojni storila mnogo uslug jugoslovanski državi.

### O proračunu

je v pravoslavno-novoletni številki »Politike« znani finančni strokovnjak dr. Slavko Sečurov, poslanec Davidovičeve demokratske stranke iz Vojvodine napisal daljši članek. V tem članku trdi, da je proračun za 4 do 5 milijard prevelik in da bi prav lahko imel proračun od 8 milijard, če bi se varčevalo pri osebnih in materialnih izdatkih in pri raznih — tudi vojaških nabavah. Ta članek so posneli tudi nekateri radijski listi in tako je kritiziranje finančnega ministra Stojadinovića v polnem teku. Povdarja se tudi, da mu ne bi bilo treba hoditi v Ameriko, delegacijo naj bi vodil kak strokovnjak, minister bi moral pa odgovarjati finančnemu odboru. — tgr

## Po svetu.

### PRIPOMBE K VELIKI AFERI.

Ko so se madžarski principi, vitezi in oblastniki razkrinkali pred svetom še kot falsifikatorji, so napeli s svojimi mnogoštevilnimi prijatelji vse moči, da bi javno mnenje ravno tako dobro ponaredili, kot so ponarejali farnoske franke. Ni zločina, ki ga še ne bi bila zagrešila madžarska velika gospoda. In vse to naj bi bilo iz samega patriotizma.

Falsifikatorji se mnogo sklicujejo na že precej staro dobo, ko se je tudi angleški državnik Pitt v boju proti Francozom posluževal ponarejenega denarja. To izgovarjanje pa ne drži, kajti, ko je ob izbruhu vojne s Francijo leta 1793 William Pitt mlajši, spravil v promet tudi ponarejene francoske denarne obveznice, je bil boj s prosto izbiro bojnih sredstev in če bi Pitt danes mogel govoriti, bi lahko s tem tudi dobro zavrnil ogrske falsifikatorje, da on svojih nasprotnikov ni javno in tajno moril.

Cela Horthyjeva družba ima pa na vesti tudi najkrvoločnejše zločine in ko se je med monarhisti znašel poštenjak, bivši minister Benický in je Horthyju očital sokrivdo zavratnega umora dveh socialističnih novinarjev, je monarhistična družba bivšega ministra Benickýja takoj izobčila in vrgla v dolgotrajno ječo. Sedaj, ko je bila falsifikatorska afera na višku, so pa obsodili nekega socialističnega poslanca radi razžalitve regenta Horthyja na polletno ječo in na triletno izgubo državljanjskih pravic. V tem se vidi ves »patriotizem« današnje ogrske vladajoče družbe, vidi se pa tudi velika krivda kulturne Evrope, ki se ni zganila pri vseh strastnih zločinih Horthyjevega patriotizma in se šele sedaj obrača z ogorčenjem proti madžarski oblatniški družbi, ki kaže svoj »patriotizem« s spretnim ponarejanjem. Ker so bili že na vrsti franki, dinarji in čehoslovaške krone, je velik strah, da ne bi prišle druge valute.

Ogrski veljaki, ki se še niso znašli v zaporu, kujejo v zvezde svojega vladnega predsednika grofa Bethlena, češ, da je to vitez brez madeža, ki bo brezobzirno izročil vse krivce roki pravice. To zatiranje pa naleti na neverjetno veliko število lahkovernežev. Svet je pač čuden in prav pozabljiv. Pomislimo samo, koliko jih je leta 1914 verjelo, da je Srbija in njena vlada kriva sarajevskega atentata. Atentatorji, sami Bosanci so na razpravi in tik pred svojo smrtjo neprestano zatrjevali, da je vse, kar se je zgodilo, njihov lastno delo, da niso imeli prav nobenih stikov s srbsko vlado, a vse to je bilo zaman. Srbija je bila sarajevskega umora obdolžena in

pri tem je tudi ostalo. Ogrski vladni predsednik Bethlen je pa skozi pet let vse glavne razkrinkane falsifikatorje imel v svoji najožji družbi, dajal jim je oblast, a kljub temu z uspehom zatrjuje, da njegova vlada ne nosi nobene krivde.

Policijski šef Nadossy je poleg prince Windischgrätza najznačilnejši predstavnik današnje ogrske oblatniške družbe. Pred Horthyjevim režimom ni živ krst vedel za Nadossyja. Kar čez noč je pa postal ta človek oblatniška veličina in ko se je danes znašel v zaporu, je vlada gotovo v veliki meri odgovorna za njegovo početje. Policijski šef Nadossy se je odlikoval z brezprimerno krvoločnostjo. Enkrat je organiziral pogrome nad delavci, drugič pa nad judi. Ubijal je seveda siromasne jude, zlasti intelektualce, z židovskimi bogatini je pa znal po cele noči popivati in uganjati prave orgije. Osvroženemu plemenu je pil šampanjec in porabljal denar, da bi ga judom manj ostalo. Po istem načelu je tudi začel ponarejati franke, da bi osvraženi Francozi imeli zubo.

Generacija Windischgrätzov pa ima le tri tipične stebre: Rabel revolucije, general konstitucije, ponarejevalec kontrarevolucije. Stari oče feldmaršal knez Alfred Windischgrätz, oče general prince Ludvik Windischgrätz in sin prince Ludvik Windischgrätz, intimus bivšega cesarja Karla, njegov minister, ki je goljufal in kradel, protektor ogrskih fašistov in šef falsifikatorske bande.

Če vladni predsednik Bethlen te ljudi še drži v zaporu, je predpisati najprej francoskim zahtevam, končno je pa jasno, da še krvave ogrske vlade samo radi tega žrtvuje nekaj svojega orodja, da bi rešil in ohranil svoj sistem. — tgr

## Iz Slovenije.

### VRLEMU MOŽU V SPOMIN.

V Limbušu pri Mariboru je dne 16. januarja t. l. ob 13. uri umrl starosta cele župnije in širše okolice gospod Jernej Tominc, hišni posestnik in vpokojeni čuvaj postajališča v Limbušu. Bil je vedno veren katoličan in zaveden narodnjak. Rojen je bil dne 22. avgusta 1828 v Cirkovcah. Kot mladenič je opravljal poljska dela in se je na Ptujski gori izučil tudi tkalske obrti. Leta 1849 je bil potrjen k vojakom in je bil brez slovesa od domačih preobleden v vojaško suknjo, katero je nosil do leta 1856, torej celih sedem let. Služboval je v Toskani. Leta 1851 je govoril z maršalom Radeckijem, ki mu je položil roko na



ramo in ga po očetovsko vprašal: »Kako se Ti godi, dete, Ali dobiš, kar Ti gre?« Pri vojaki je napredoval do četovodje. Dedščine je prejel od svojih starišev komaj 30 gl. Kar je imel, pridobil si je s svojo lastno marljivostjo in varčnostjo. Leta 1858 ke je poročil v Cirkovcih v Nežo, rojeno Bohak. Poroko je izvršil takratni župnik g. Hrga.

Leta 1859 je bil zopet poklican k vojakom in na vojsko.

Leta 1862 je šel k železnici. Najprej je služil v Strnišču in potem štiri leta ob koroški progi v Pušcavi.

Tam ga je obiskal g. župnik Zieringer iz Pušcave in mu priporočal zapisati se v Družbo sv. Mohorja, kar je mladi mož radevolje storil. Bil je okoli 60 let naročnik in zvesti bralec Mohorjevih knjig.

Iz Pušcave so ga poslali na službovanje na Vuzenico in potem v Vuhred. Leta 1871 je prišel za čuvaja v Limbuš. Leto pozneje je bilo v Limbušu ustanovljeno postajališče. Od začetka so postajali osebni vlaki samo meseca septembra in oktobra, da so Mariborčani lažje obiskovali svoje vinograde; pozneje pa skozi celo leto. Rajni je sadil drevesa okoli limbuškega postajališča, ki dajejo potnikom hladno senco, njegovim naslednikom pa tudi marsikateri zlahen sad.

Kot železničar je imel jako naporno službo, po dva dni in dve noči zaporedoma in je prejel za to mesečno 13 gl. Kljub temu je leta 1895 ob vstopu v zaslužni pokoj kupil v Limbušu Vrbanovo hišo od Zelenjaka skupno z Bernhardom. Leta 1902 je postal vdovec.

Bil je dolga leta občinski odbornik in do zadnjega član načelnstva v limbuški posojilnici.

Večer svojega trudapolnega življenja je posvetil skrbi za svojo dušo. Dokler so ga noge nesle, je bil vsak dan pri sv. maši in pogostokrat pri sv. obhajilu. Ure dneva je posvetil pobožni molitvi. Večkrat ga je bilo videti na klopi vrti pred hišo, kjer je kljub visoki starosti čital brez očal svojo priljubljeno molitveno knjigo. Tako je živel rajni po gestu: Vse za vero in domovino. Želeti je, da bi našel veliko posnemovalcev. Žalujemo zaostlim izrekanom iskreno sožalje. Nepozabnemu rajnemu pa naj sveti večna luč.

Pogreb rajnega se vrši v Limbušu dne 19. t. m., ob pol devetih dopoldne.

**II. vinski sejem v Središču.** Glasom seznama bodo na vinskem sejmu v Središču dne 19. t. m. kupcem na razpolago sledeča vina: 3050 hl mešanih vrst letnika 1925 po sledečih cenah: 13 hl po 5.50 din., 262 hl po 6 din., 70 hl po 6.25 din., 95 hl po 6.50 din., 11 hl po 6.75 din., 409 hl po 7 din., 387 hl po 7.50 din., 407 hl po 8 din., 331 hl po 8.50 din., 90 hl po 8.75 din., 177 hl po 9 din., 15 hl po 9.50 din., 60 hl po 9.25 din. in 328 hl po 10 din. Vinogradniki ljutomersko-ormoškega okraja so prigla sili tudi 759 hl sortiranih vin in sicer: 263 hl šipona, 205 hl rizlinga, 113 hl muškatskega silvanca, 20 hl silvanca, 102 hl burgundca, 50 hl traminca in 6 hl muškata. V ceni od 9 do 12 dinarjev. Starih vin bo na razpolago 648 hl in sicer: 149 hl letnika 1924, 404 hl iz leta 1923, 92 hl iz leta 1921 in 3 hl iz leta 1920, v ceni od 9 do 15 din. Cenjenim gospodom vinskim trgovcem, gostilničarjem, hotelirjem in restavratorem je torej dana na tem sejmu bogata izbira ljutomerskih vin.

**Požar na Pesnici.** V soboto popoldne je nastal na Ranci pri Pesnici ogenj na gospodarstvu mariborskega vinskega trgovca g. Pugla. Požar je nastal iz dosedaj neznanega vzroka v gospodarstvu hiši, ki stoji poleg viničarije. Na pomoč je bila poklicana mariborska požarna bramba, ki pa je dospela žal prepozno. Hiša je pogorela popolnoma, rešili so le nekaj pohištva. Škoda je zelo velika, vendar deloma krita z zavarovalnino. — V 6 dneh je bil to četrti požar, katerega je pomagala gasiti mariborska požarna bramba. Občudovati moramo požrtvovalnost njenih članov, tembolj, ker so bili vsi požari po noči in se je gasilno delo vršilo v najhujšem mrazu. Naporna služba je zahtevala že tudi žrtve. Več požarnih brambovcev je resno obolelo vsled prehlajenja pri gašenju.

**Muzejsko društvo v Ptuj** priredi dne 20. in 27. jan. vsakokrat ob 17.30 v Glasbeni Matici, Hrvatski trg predavanji. Dne 20. t. m. predava gospod dr. A. Kolarič, asistent ljubljanskega vseučilišča o slovenskem jeziku in vzhodnostajerskih narečjih; dne 27. t. m. pa profesor dr. Glaser iz Maribora v proslavo 70 letnice rojstva Ant. Aškerca. Vstopnina: sedeži 5 D, stojči 2 D. V kratkem namerava prirediti društvo serijo predavanj o umetnosti narodopisju itd. Prosi se številne udeležbe.

**Nesreča v planini!** V Solčavi se je dne 10. t. m. ob 11. uri dopoldne podal v gore, na tako imenovano »Gmajno« (1500 m) z nevarnimi prepadi, domačin 17 letni Rudolf Poličnik. Napotil se je, da pregleda nastavljen pasti za kune. Šel je sam in brez derez. Prišel je približno ob 13. uri na vrh »Gmajne« na kamenito drčo, se opotekel ter letel po kamenju. Pri tem se je ranil na križu do kosti. Ustavil se je sredi drče ter se privlekel do bližnjega drevesa, tam sedel in čakal pomoči in svoje žalostne usode. Proti večeru je pričelo snežiti, mraz je postal hujši in v temni noči, sam v visoki planini, je brez tolažbe in pomoči izdihnil, zmrznil. Nesrečna usoda mladega in pridnega fanta žalosti njegove stariše in celo župnijo. — Ne more se turiste in lovce dovolj opozoriti, da se pri izletih v planine ozirajo na čas, vreme, družbo in primerno pripravo za pot. Vsaka najmanjša brezbriznost se hudo maščuje in prinese mesto užitka nesrečo.

**Ljutomer.** Vinarska zadruga v Ljutomeru priredi v nedeljo dne 24. t. m. po rani službi božji strokovno predavanje o vinarstvu itd., in sicer v prostorih okr. posojilnice v Ljutomeru. Za strokovno predavanje je naprošen g. okrajni ekonom. Vinogradniki in zainteresirani sploh uljudno vabljeni. Načelnstvo.

**Ljutomer.** Za igro »Miklova Zala«, ki jo vprizori naše Prosvetno društvo v nedeljo, dne 24. t. m. in ponavlja dne 31. t. m., vlada veliko zanimanje med občinstvom. Ze sedaj se rezervirajo vstopnice, tako da bodo že v večini razprodane pri predprodaji. Dobi se pri Gospodarski zadrugi. Da ne bo prevelikega navala pri blagajni, priporočamo vsem, ki želijo obiskati igro, da si vstopnice že vnaprej poskrbijo. Tudi ni čuda, da vlada tako zanimanje, saj nam slika igra boje naših pradedov s Turki, ki so obiskali pri svojih vpadih tudi ljutomersko okolico. Obenem pa nas igra spominja na žalostno usodo naših koroških bratov in nam vzbuja sočustvo do njih, do lepe koroške zemlje, ki jo hoče Nemec tudi jezikovno zaslužiti. Vabljeni vsi prijatelji lepe igre!

**Nekaj odgovora Orjuni.** Iz Slovenjgradca smo prejeli: V zadnji številki lista Orjuna se je oglasil zopet znani dopisnik iz Slovenjgradca. Ker pa dopis »Česar mestna Orjuna v Slovenjgradcu v letu 1926 ne sme pozabiti?« nikakor ni popoln, je treba še marsikaj dodati. V prvi vrsti to, da se je tukajšnja Orjuna preselila iz slovenske gostilne Gajšek korporativno v staro nemško gostilno Goll, katero so napadli že opetovano v svojem lajzbžurnalu, sedaj pa, k sami zahajajo v njo, je »Bosna mirna«. — Gospoda se pač zdi nacionalno tako čista, da ji ničesar škodovati ne more, za druge se pa strašno boje in frazo o severni meji naše države najdeš v vsakem drugem stavku. Gospoda! Dober vam je marsikateri, ki baš nacionalno ni kristalno čist, samo če v vaš rog pošteno piha, pa gre. Sicer se vobče nihče dosti ne zanima za Vaše napade. Ne gre pa, da bi bili napadeni baš najboljši in najmirnejši ljudje in to od strani takih, ki so prišli v naše mesto šele pred par meseci, pa se zdijo absolutni vladarji tukajšnjega družabnega življenja ter s tem preprečujejo, da pride med slovenskim prebivalstvom tu do one pristranosti, ki nam je v Slovenjgradcu potrebna. Tu seveda noben ne misli, da smo na severni meji. Stvar gospoda Kerta je tako nedolžna, da je vrgla celo tukajšnja Orjuna svoječasno že spisano javno ovadbo v koš, ker se ji je zdelo stvar prenedolžna. Sedaj pa, ko je preteklo že leto dni, je zahteval neki član tukajšnje Orjune, ki se drugače maščevati ne more, napad v listu in se mu je ugodilo. K stavku »Česar mestna Orjuna v Slovenjgradcu v letu 1926 ne sme pozabiti?« bi upravičeno dodati še samo to: 1. da naj misli v tem letu mestna Orjuna na to, da je treba napraviti red predvsem pred svojim pragom, to delo pa v letu 1926 gotovo ne bo končano, zato je malo upati, da bi se uresničile ostale zahteve in pobožne želje tukajšnje Orjune. 2. Na vsak način bo treba odstraniti madež, da ignorira tukajšnja Orjuna vztrajno Narodni dom, lasti zavednega Slovenca, da celo naprednjaka g. Druskoviča ter zahaja dnevno k Nemcu Gollu, pri tem jih ne moti nič tudi najhujše nemškutarjenje. V letu 1926 upamo, da bo začela misliti tukajšnja Orjuna malce tudi na se in ne bo nadlegovala vedno ljudi z zadevami, ki so ali malenkostne ali pa recimo, do tedaj nikomur znane. Sicer pa srečno 1926! — Nekaj opazovalcev.

**Opozorilo trgovcem,** ki točijo alkoholne pijače. — Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani opozarja lastnike delikatesnih trgovin, okrepčevalnice itd., ki točijo v svojih lokalih tudi alkoholne pijače, da potече z 31. januarjem rod po čl. 105 pravilnika o gostilnah (Uradni list z dne 3. IX. 1925). Po tem členu izgubi pravico točiti pijače v lokal, kdor v teku šest mesecev po razglasitvi pravilnika (3. VII. 1925) ni spravil lokal v sklad s predpisi čl. 82. do 85. pravilnika. — Kdor prijave srezkemu poglavarstvu še ni izvršil, naj to stori brez odloga, morebiti v naslednji obliki: »Podpisani izvršujem v svojem trgovskem lokal v . . . na podlagi koncesije z dne . . . točenje alkoholnih pijač. Ker sem svoje lokale uredil, kakor to predpisuje čl. 105 pravilnika o gostilnah, kavarnah in ostalih obratovalnicah z alkoholnimi pijačami, prosim, da se vzame ta prijava na znanje in da se mi izda potrdilo v zmislu čl. 84. točke 2. navedenega pravilnika.« Kolektivna za vlogo znaša 5 D za rešitev 20 D.

## Za našo narodno samostojnost.

Svetovna vojna je poleg neštetihi slabih, imela tudi, menda edino dobro posledico prebujenje narodne zavesti Posamezni narodi, posebno manjši, so si zavedajoč se svoje narodnosti, zaželeli svobodnih dni brez spon suženjstva in hočeš nočeš je morala tudi velika antanta nastopiti v obrambo malih narodov. Tako je že leta 1917 izjavila, da hoče osvoboditi Slovence, Čeha, Slovake in Rumune tujega avstrijskega jarma. Za enako samoodlobo narodov se je izjavil tudi Vilson, takratni predsednik Zedinjenih ameriških držav, rekoč, da se z malimi narodi ne sme trgovati po volji njih gospodarja, temveč, da se naj vsak narod, ki ne tvori svoje države, prostovoljno pridruži tej ali oni državni skupini. To je bistvo samoodlobe narodov. Seveda se v praksi ta samoodloba narodov čisto ni svobodno izvajala, ali če se je izvajala, se je izvajala večkrat nasilno in krivično. Tako smo izgubili mi po nesrečni pogodbi, podpisani od naše in italijanske delegacije v Rapallu dne 12. nov. 1920 nad pol milijona svojih bratov, Slovencev in Hrvatov, ki sedaj brez vsakih pravic vzdihujejo pod vlado italijanskega fašizma, tako smo izgubili zibelko slovenstva, našo Koroško, ne sicer po nasilni pogodbi, temveč po nasilnem plebiscitu. Ravno zadnji čas se zbirajo nad našimi neodrešenimi brati zopet temni oblaki in njihovi plahi pogledi bulijo v temno, negotovo bodočnost.

Tudi mi Slovenci smo se po razpadu bivše Avstrije prostovoljno izjavili, da se, ker smo pač številno pre-

majhni, da bi tvorili svojo narodno državo, pridružimo državi, ki bo pod svojim okriljem združila vse tri jugoslovanske narode, Slovence, Hrvate in Srbe, po možnosti pa še Bolgare, v eni državi, pod vodstvom srbske vladarske hiše Karadjordjevičev. Svica, v kateri so tri glavne narodnosti, Nemci, Francozi in Italijani, nam je najlepši dokaz, da ni potrebno, da mora biti že vsaka država narodna država, v kateri bi bil en sam narod. V Svici na primer ne stremijo Nemci, ne Francozi, ne Italijani za tem, da bi se pridružili svojim narodnim državam. Država je samo zunanja oblika in je tukaj »propter bonum commune«, radi skupnega dobrega, da narod, ozir. narode, ki so združeni pod eno državno obliko, napravi srečne in zadovoljne. Ni ljudstvo radi države, temveč država je radi ljudstva, da državljani dosežejo v državi, kot popolni družbi, z ozirom na človekovo sedanje življenje, vsaj relativno svoj pozemeljski dobrobit. Ze zdrava pamet nam kaže, da morajo biti v državi, v kateri je združenih več narodov, vse narodnosti med seboj enakopravne in dolžnost države je v tem slučaju, da omogoča, oziroma pospešuje gospodarski in kulturni napredek vsakega posameznega naroda, mesto, da uvaja moderno narodno suženjstvo, kakor je stara poganska država pred krščanstvom uvedla osebno suženjstvo. Šele samostojnost posameznih narodnosti omogoča v njih kulturni in gospodarski napredek in razvoj, dočim centralizem nujno ustvarja birokracijo in oligarhijo, ki za razvoj in življenjske potrebe posameznih narodov sploh nima smisla. Svobodno gibanje šele daje narodu veselje do dela in življenja. Zadovoljnost je v enakopravnosti, ne pa v robovanju enega naroda drugemu. Država tudi ni lastnina poedincev, ni last oligarhije, temveč je last vseh državljanov. Ako smo Slovenci toliko pripomogli do ustvaritve naše države, lahko sedaj tudi nujno zahtevamo, da uživamo v tej državi svobodne dni pod svobodnim solncem, da sami odločamo o svojem gospodarskem in kulturnem napredku. Zato velja in bo veljal v bodoče še bolj naš najostrejši boj državnemu centralizmu, ki nas Slovence samo gospodarsko uničuje z neznosnimi davki, ki ogroža obstoj našega najvišjega kulturnega zavoda, naše univerze, ki nam ravno zadnje dni jemlje celo vrsto naših socialnih ustanov, ki nam jemlje veselje do dela in življenja. Tudi tiči bistvo naše zahteve po zakonodajno avtonomni Sloveniji, od katere ne bo slovenski narod nikdar odstopil!

## Dnevne novice.

Do 31. januarja 1926 je predložiti davčnemu okrajnemu oblastvu: 1. Napoved za dohodnino za davčno leto 1926. Napovedati se morajo dohodki iz leta 1925. Ako pa kak vir dohodkov še ni obstojal celo leto 1925, je napovedati dohodek, ki se bo predvidoma dosegel iz tega vira v letu 1926. — 2. Napoved za rentnino. Napovedati je rentnini zavezane dohodke iz leta 1925 ali 1926, kakor pod točko 1. — 3. Naznanila o v letu 1925 izplačanih službenih prejemkih nad 5000 dinarjev za one uslužbenke, ki ne podlegajo 3.30% davku od zaslužka telesnih delavcev. — 4. Prijave za odmero davka od zaslužka telesnih delavcev, v kolikor se davek ne plačuje s seznamom po točki 6 navodil (Uradni list št. 95-316 ex 1925) in sicer: a) samostojni delavci sami za sebe, b) delodajalci za svoje telesne delavce. Napovedati je dohodek, ki ga bodo delavci predvidoma dosegli v letu 1926. Priporoča se tudi manjšini delodajalcev, da plačujejo davek za svoje uslužbenke po točki 6 navodil s seznamom vsake tri mesece. — 5. Prijave za odmero davka na poslovni promet, ako promet v letu 1925 ni presegal 360.000 dinarjev in ni bil manjši od 15.000 dinarjev. Vsi podatki se morejo izkazati v dinarski veljavi. Napovedi ad 1 in 2 ter prijave ad 4 in 5 se morajo kolkovati s 5 dinarji.

**Odnosaji med našo državo in Grčijo,** postajajo od dne do dne bolj napeti. Grški diktator Pangalos uporablja vsako priliko, da to napetost še poveča. Pregarjanje Slovanov, bivajočih na Grškem teritoriju, se neusmiljeno nadaljuje, tako, da je moral naš poslanik v Atenah odločno protestirati proti zatiranju prebivalstva, radi narodnosti. Zdi se, da grška vlada namenoma pospešuje spore z nami ter propagira nam sovražno propagando, da bi narodno samozavest med ljudstvom dvignila in zakrila neuspeh, katerega je imela v sporu z Bolgarijo. Grčija se vedno bolj približuje nam nasprotnim državam. Na ta način skuša najbrž doseči, da bi mi postali popustljivejši pri zahtevah o prevzemu solunske železnice, ki tvori sedaj glavno oviro pri sklenitvi zavezništva med našo državo in Grčijo.

**Propadanje zagrebskih bolnic.** Med zagrebskimi bolnicami je največja bolnica usmiljenih sester, ki se nahaja tik pred propadom. Zmanjkalo je popolnoma denarnih virov in če ne bo pomoč hitro prišla, bo bolnica morala vse bolnike postaviti na sneg, ker jih ne more več preživljati. Glavni krivec omenjene krize je država, ki dolguje bolnici že več let visoke svote, pa se ne zmeni za to, da bi jih plačala. Dolg države znaša 3.480.000 dinarjev — torej prav čedna svotica, s katero bi lahko bolnica dolgo izhajala. Ministrstvo za narodno zdravje dosedaj na vse tozadevne vloge sploh ni odgovorilo. Tako bo vsled malomarnosti vlade propadla ta človekoljubna ustanova.

**Napredovanje Zagreba.** Avtomobilna statistika v minulnem letu v Zagrebu zgleda takole: 173 novih osebnih avtomobilov, 23 tovornih in 51 motornih koles, 179 novih šoferjev in 39 motornih kolesarjev.

**Beda in revščina na otoku Krku.** Otok Krk je posebno znan radi letovišča ter kopališča Baška. Kakor je Baška lepa že po naravi, tako je tudi zanemarljiva in siromašna. Treba omeniti, da trpi to letovišče v pozni jeseni ter zimi zelo veliko od senjske burje. Kras v okoli-



ci Baške je gol in po večini nepogozden. Merodajni faktorji dosedaj niso pokazali dovolj razumevanja, da bi opomogli temu lepemu kraju — in siromašnemu prebivalstvu. Nedavno je določila vlada kredite za pogozdovanje Krka. Krk šteje 24 tisoč prebivalcev in mu je podeljen kredit 184 tisoč dinarjev; za pogozdovanje otoka Rab, ki ima le 7 tisoč prebivalcev, je določenih 304 tisoč dinarjev in je Rab že sedaj veliko bolj pokrit z drevesi nego Krk. Baška je začela nazadovati kot letovišče radi pomanjkanja gozdov ter hladu. Za časa kopališčne sezone še pride v Baško nekaj tujcev, a to letovišče bi bilo stokrat boljše obiskano, ako bi imel Krk gozdove. Ko mine letoviščna sezona, stradajo Krčani kot cerkvene miši. V izven sezonski dobi ni na otoku nobenega prometa in narod nima ne dela ne jela. Tem vsega pomilovanja vrednim Krčanom bi se moralo priskočiti na pomoč od strani vlade, in jim preskrbeti zaposelnost v mesecih, ko ni letoviščne sezone. Razven pogozdovanja otoka bi še bilo treba razširiti kopališče, regulirati Veliko Reko in kupovati od krčanskih ribičev ribe. Predvsem bi se pa moral dvigniti komisariat ter razpisati obč. volitve, da bi narod upravljal sam svoje imetje.

**Niti sanjalo se mu ni!** Pred leti in leti se je izselil iz Osijeka v Avstralijo neki Weisberger. Ta mož si je pridobil tekem let v tujini ogromno premoženje in kakor je že to navada pri milijarderskih bogatinih, umrl je tudi ta brez potomcev. Celotno njegovo ogromno premoženje bo razdeljeno sedaj na njegove bližnje ter daljine sorodnike, ki živijo krog Osijeka in je vseh skupaj 80. Med temi srečnimi dediči je tudi Weisbergerjev pravnik Ziga Weisberger, ki je šef knjigovodstva v osiškem paromlinu. Ta glavni knjigovodja je prejel te dni od advokata v Budimpešti obvestilo, da je podedoval za svojim pradedom, ki je umrl v Avstraliji, lepo svoto 35 milijonov dinarjev.

**Važna prazgodovinska najdba.** Dne 14. t. m. so našli v selu Mičiči pri Nišu čeljust ogromnega sesavca vrste nosorog, ki je živel v prazgodovinski dobi po gozdovih Evrope. Dr. Grubišič je podaril to čeljust prirodoslovnemu muzeju, ki bo začel kopati na kraju, kjer je bila najdena ta prazgodovinska čeljust.

**Bo zanimalo naše plesalke.** Statistično je dognano, da napravi na plesnem večeru, ki traja pet ur, plesalka, ki je oddana za vsak ples, 50 tisoč korakov. Ti koraki bi odgovarjali prehodu od 40 km na daljavo. Pri normalnem valčku prehodi plesalec 1.25 km.

**Iz ene matere družina od 178 oseb.** V Grossenwiehe v Južnem Šlezvigu je živel do pred kratkem uduva Magdalena Jürgensen, ki je bila rojena 1839. Magdalena je bila mati od 12 otrok, stara mati 80 otrokom in prastara babica 86 otrokom in še tedaj, ko je živila, je štelala njena družina 178 oseb.

**Pevec.** S številko 11-12, ki smo jo pravkar prejeli, je dovršil »Pevec« peto leto svojega obstoja. V uvodnem članku »Ob petletnici« govori A. Dolinar o namenu, ki si ga je zastavil list ob svoji ustanovitvi in podaja kratak pregled, kako je vršil svojo nalogo. Cilj mu je: biti v vseh člankih praktičen in poljuden, premostiti tisti prepad, ki zija med ljudstvom in glasbenim razvojem: muzikalno umetnost logično, po stopnjah zanesti med narod, jo tolmačiti, buditi zanimanje in ljubezen do nje, skratka jo popularizirati. Hoče torej biti pravi ljudski list, ki nudi teorijo v svojih člankih in prakso v ličnih pevskih prilogah. List priporočamo in želimo, da bi se kar najbolj razširil po slovenski domovini in izven nje. Naroda se pri upravi v Ljubljani, Miklošičeva cesta in stane letno 30 D. Kakor sporoča uprava, izide prva številka za leto 1926 začetkom februarja.

**»Studentova samopomoč«.** Epizoda iz življenja v koroško-rožanskem dialektu. Komisijska razprodaja v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani. Cena 4 D.

**Borza (Avala).** Maribor, dne 17. januarja 1926. Zürich zaključni: Beograd 9.15%, Paris 19.62, London 25.15%, Newyork 517.75, Milano 20.90, Praga 15.32%, Wien 72, Budapest 0.00726, Berlin 123.30, Brüssel 23.50, Madrid 73.35, Amsterdam 20.15, Varšava 72.50, Bukarst 2.50, Sofija 3.67%, Atena 7.10. — Zagreb: slobodni tečajji: Wien 7.97%, Trst 228, London 275.40, Newyork 56.57, Paris 215, Praga 167.85, Zürich 1094.50, Ratna št. 324.

## Tožbe radi slabega tobaka.

SKLEP IZREDNE ODBOROVE SEJE DRUŠTVA TRAFIKANTOV ZA MARIBORSKO OBLAST V MARIBORU Z DNE 14. JANUARJA 1926:

Od časa, ko nas zalaga s tobačnim materialom veleprodajalec duhana g. Živkovič, ki nabavlja tobačni material izključno iz Varaždina, dobivajo trafikantje tobačni material zelo slabe kakovosti, prav mnogokrat jako plesnjive, smrdljive in zdravju škodljive tobačne izdelke.

Posebno hude pritožbe morajo poslušati trafikantje glede limanah cigaret, posebno »Vardar«, ki se v mariborskih trafikah dobijo, med tem, ko se dobivajo drugod povsod v Sloveniji edinole perforirane (šepane) »Vardar«-cigarete. Perforirane cigarete se dobijo v Mariboru le samo v kavarnah in gostilnah, kojih natakari jih naročujejo iz drugih mest, iz Celja ter iz Ljubljane, in jih prodajajo po zvišani ceni. V marsikateri gostilni se dobivajo celo avstrijske »Egiptovke«, »Memphis« in »Khedive«, ker vsled zelo slabe kakovosti naših cigaret cvete lepo razvito tihotapljenje. To pa ne škoduje edinole trafikantom, ampak glavno škodo trpi monopolna uprava, ako dopušča, da se razprodaja po gostilnah ter si kadilci sami likot taki nabavljajo po več sto cigaret tujezemski tobačni material potem tihotapljanja namesto naših domačih izdelkov.

Da bode ta nedostatek, oziroma tihotapljanje samo od sebe prenehalo, mora monopolna uprava skrbeti v gla-

vnem: 1. Da izdaja v Mariboru kot obmejnem mestu edino le zdrav, dober in od ljudstva zaželen tobačni material, ker se pogosto dogaja, da je tobačni material plesnjev, smrdljiv in neužit. 2. Da cigarete, katere dobivajo drugi velikoprodajalci iz Ljubljane, na pr. Laško, Celje itd. tudi tukajšnji velikoprodajalec dobiva iz Ljubljane, kjer se izdelujejo cigarete, posebno »Vardar«, perforirane, šepane.

Konsumenti izključno zahtevajo perforirane cigarete, limane pa odločno odklanjajo, ker lahko v poljubni množini dobivajo poleg utihotapljenih avstrijskih cigaret, oziroma »Memphis«, »Kedive«, katere dobivajo samo natakarijem zanesljive in zaupljive osebe, tudi one perforirane »Vardar« cigarete, ako ravno po različno zvišanih cenah.

Konsumenti, ki si ne morejo nabaviti od drugod večjih količin »Vardar«, oziroma utihotapljenih cigaret, — zmerjajo trafikante in monopolno upravo, češ, da sino trafikanti krivi, ker se čez slabe tobačne izdelke pri upravi monopolov ne pritožujemo, posegajo po cigaretah nižje vrste, posebno »Zeta«, ker so iste perforirane, so boljše od limanah »Vardar« cigaret. S tem trpi zopet monopolna uprava in tudi trafikantje občutno škodo.

Nepopisno hudo grajanje in ogorčenje vzbujajo preveč stare in plesnjive, smrdljive ter škodljive viržinke iz leta 1921. Te viržinke so izgubile po pritožbah kadilcev vsled starosti na okusu, so luknjičaste in jih konzumenti vsled tega zemetujejo in odklanjajo. Viržinke bi morale biti izdelane v lepem rumenkastem, svetlem tobaku, ker konzumenti edinole take zahtevajo.

Od velikoprodajalca pa naj monopolna uprava zahteva, da bode poskrbel zato, da dobiva tobačni material iz tobačne tovarne v Ljubljani, kjer se izdeluje tobačni material, ki so ga tukajšnji kadilci vajeni in ga izključno zahtevajo, ker tobačnega materiala iz drugih tovarn niso vajeni, ker jim po okusu nikakor ne ugaja.

Nadalje se naj izda odlok velikoprodajalcu, da ne bo hranil v svoji mali prodajalni cigaret boljše kakovosti, kakor jih izdaja na trafikante, kakor se je to dogajalo v mesecu novembru 1925, ker se s tem podpira verižništvo in škoduje trafikantom celega mesta Maribora.

Društvo zahteva, da skrbí monopolna uprava zato, da zalaga velikoprodajalca v Mariboru z zdravim, okusnim in kadilcem priljubljenim tobačnim materialom, ako noče, da se širi kljub strogi pazljivosti finančnih organov tihotapljanje tujezemskih tobačnih izdelkov in trpi škodo na prometu. Nadalje naj se razdeli tobačni material po celi Sloveniji iste kakovosti in naj se ne zapostavlja največjega števila konzumentov v mariborski oblasti.

## Iz Maribora.

Zborovanje krščansko-socialnega delavstva v Mariboru se je včeraj, dne 17. t. m. izvršilo prav lepo. Kljub sneženemu metežu je prišlo veliko število delavcev in delavk. Predsedovala sta tov. Semenč in Kores. Prvi je govoril poslanec Zebot o važnosti volitev v delavsko zbornico. Opisal je teror in volilne sleparije, ki jih izvršujejo socialdemokratski in komunistični kolovodje pri pobiranju volilnih glasovnic. Glasovnice dobijo samo na ta način, da lažejo delavcem, češ »klerikalci« hočejo upeljati 14 urni delavnik, da hočejo odpraviti bolniško blagajno itd. Samo s takimi lažmi in sleparijami so dobili glasovnice v večjih obratih. Poslanec Zebot nato govori o razmerah pri bolniški blagajni. V upravi bolniške blagajne so sami socialni demokrati. Vsak dan prihajajo številne pritožbe, kako delavci zamačajo na bolnino in zdravnika. V bolniški blagajni je cel štab uradništva, ki so sami socialni demokrati. Bližu polovico prispevkov za bolniško blagajno gre za uradniški aparat. Te razmere se morajo spremeniti. Delavstvo ostro kritizira upravo bolniške blagajne. In če se sedaj silijo rdeči kolovodje še v upravo delavske zbornice, bo potem za delavstvo še slabše. Za Zebotom so govorili še delavci Semenč, Kores in Polše. Vsi so opisali nezasišani teror, ki ga izvršujejo socialisti pri teh volitvah. Nato so bili sprejeti sledeči sklepi: 1. Kršč.-soc. delavstvo, zbrano na shodu v Mariboru dne 17. jan. energično protestira proti nečuvnemu nasilju, zlorupotrebam, terorju in goljufijam, ki jih izvršujejo socialno demokrati in komunistični kolovodje pri pobiranju volilnih glasovnic za delavsko zbornico. Zahtevamo od volilnega odbora in političnih oblasti, naj odredijo, da se morajo z goljufijo odvzete glasovnice vrniti vsem volilnim upravičencem. Volitve naj bodo svobodne! 2. Protestiramo proti črtanju kreditov za borzo dela v Mariboru in proti črtanju podpor za brezposelne

iz državnega proračuna. 3. Ugovarjamo proti poslovanju bolniških blagajn. Zahtevamo, da politična oblast vzame uboge delavce in uslužbence, za katere se bolniška blagajna ob času bolezní mnogokrat ne zmeni, v zaščito. Če delavec ali uslužbenka — član bolniške blagajne — zboli, se mu naj takoj začne izplačevati bolnina in zdravnik bolniške blagajne je dolžan, da nudi obolelim trpinom zdravniško pomoč. Obenem tudi zahtevamo, da se naj izvrši decentralizacija bolniških blagajn. Resolucije so bile soglasno sprejete. Zborovanje je poteklo mirno. Socialdemokrati so prej grozili, da bodo zborovanje razbili, a si niso upali blizu.

**Poziv delavcem in uslužbencem,** ki so zavarovani pri bolniški blagajni (okrožni urad). Vedno bolj se množijo pritožbe o nerednem poslovanju bolniške blagajne in njih uslužbencev v slučaju obolelih delavcev in uslužbencev. Dobivam poročila, da bolni delavci po več dni, celo po več tednov ne dobijo zdravnika, če tudi se to javi uradu. Da moremo storiti potrebne korake v tem oziru in da bodo pritožbe uspešne, prosim prizadete delavce, uslužbence in posle, kakor tudi podjetnike, mojstre in gospodarje, da mi čimprej pošljejo natančne in točne podatke o nerednostih pri postopanju z obolelimi zavarovanji. — Franjo Zebot, narodni poslanec.

**Predavanje dr. Korošca** na Prosvednem večeru o postanku Jugoslavije, je privabilo množice poslušalcev, ki so napolnili dvorano Zadrugne gospodarske banke. Tako zanimivega predavanja Prosvedna zveza dosedaj še ni priredila. Predavatelj je podal zlasti zadnje dni Avstrije in prve početke nove dobe tik po preobratu plastično in zanimivo ter pojasnil še marsikatero neznane točko iz takratnih zgodovinskih dni. Predavanje dr. Korošca poplačali poslušalci z živahnim avplavzom.

**Promocija.** Preteklo soboto je bil na ljubljanski univerzi promoviran za doktorja prava g. Alojzij Čampa, avskultant pri mariborskem okrožnem sodišču. Častitamo!

**Izpit za strojnika** je napravil dne 16. t. m. na obrtni šoli v Ljubljani g. Andrej Semenč, strojnik v mestni klavnic v Mariboru. Izpit je končal z »prav dobrim« uspehom.

**Seja II. odseka mestnega občinskega sveta mariborskega** se vrši v četrtek, dne 21. t. m., ob petih popoldne in eventuelno potrebno nadaljevanje petek, dne 22. t. m., ob šestih zvečer v mestni posvetovalnici. Dnevni red: Proračun za leto 1926.

**Za Trgovski ples,** ki se vrši dne 23. t. m., so se pričela razpošiljati vabila. Kdor do torka ne dobi vabila, in bi se plesa rad udeležil, naj ga zahteva v trgovini J. N. Šostarič na Aleksandrovi cesti ali pa v trgovini Vilko Weixl v Jurčičevi ulici. Priprave za ples se vrše z vso vneom in obeta biti prireditelj kakor doslej vsako leto, tudi letos zelo prijetna in animirana.

**Preureditev delovnega časa v špecerijskih trgovinah.** Ker se je izkazal sedaj veljavni delovni čas za špecerijske trgovine kot neprimeren, se dovoljuje nova preureditev, in sicer smejo imeti odprto od pol osme do 12. in od 14. do 19. ure. Ob nedeljah in praznikih ostanejo trgovine kot doslej celi dan zaprte. S tem je dana vsakomur prilika, da si nabavi špecerijsko blago tudi po 18. uri in se sl. občinstvo prosi, da si oskrbi nakup v gori navedenem času, ker se mora trgovstvo vsled policijskega nadzorstva strogo držati določenih delovnih ur. Delikatesne trgovine pa smejo imeti ob nedeljah in praznikih odprto namesto od 8. do 10., od 9. do 11. ure. Trgovski gremij.

**Natečaj.** Mestna občina mariborska razpisuje javni natečaj za oddajo mizarskih del pri zgradbi nove mestne hiše v Frančiškanski ulici v Mariboru. Vsa potrebna pojasnila, pogoji, proračuni in ostali pripomočki se dobe pri mestnem gradbenem uradu, počenši z dnem 18. t. m. Pravilno kolekovane ponudbe je oddati pri mestnem gradbenem uradu, Koroška cesta 1-II, do dne 21. januarja t. l. ob 12. uri opoldne.

## LISTER.

### Mali svet naših očetov.

Roman treh delih. Spisal Antonio Fogazzaro. Prevod iz italijanščine.

96

Toni Gall se je takoj vrnil z lučjo. Doktor Aliprandi, ki se ga tu rad spomnim kot odkritega poštenjaka z jasnim razumom in plemenitim srcem, se je približal zofi, kjer je sedel stirc Peter.

»Gospod inženjer«, je rekel s solznimi očmi. »Sedaj morate še vi nekaj storiti.«

**Osram-N-žarnica.**

Osvojite si najnovejši napredek na polju električnih žarnic. Nova s patentom zaščitena valovita žica omogoči koristno razdelitev svetlobe, katere se pri zrakovno praznih žarnicah ni mogla doseči. Osram-N-žarnice so sposobne, da v polni mer nadomestijo dosedanje žarnice z vlečeno nitjo.

**OSRAM**



